

egy a környezetéből kiemelkedő dombhát van, a repülőtértől K-re, amely a hajdani Fehér-Körös árterének nyugati szélét képezte. A megelőző terepbejárások során a dombháton szarmata kori telepre utaló kerámia-töredékeket találtunk.

A nyomvonal által érintett terület kb. 270×30 m volt. A leletmentés során 195 objektumot, néhány árok-részletet és 17 sírt tártunk fel. Az objektumok néhány késő bronzkori és vaskori gödör kivételével késő szarmata koriak. A sírok szarmata és kora avar koriak.

Az őskori anyagban főleg kerámia-töredékek és állatcsontok voltak. Ezenkívül pávaszemcses gyöngy, agancseszközök érdemelnek említést.

A szarmata objektumok közül kettő ház lehetett, a többi gödör. A leletanyagban a kerámia-töredékek, állatcsontok, gabonaszemek mellett külön említést érdemel egy csontfésű töredéke, egy ép agyagmécse, egy szórványként előkerült csontsíp, egy bronztű, egy csontár, vasszegek, vaspántok, bronzékszerek töredéke, orsó-gombok, csontkorcsolya, bronzkorong és számos üveg-töredék. Találtunk egy teljes kutya csontvázat is. A feltárt árok-részek, a leletanyag alapján, a szarmata településhez tartoztak.

Gazdagabb a kora avar leletanyag. Az egyik feldúlt férfi sírban íjdíszítő csontlemezeket, nyílhegyeket, lándzsát, páncéllemezeket, bronzkapcsokat, vascsatokat, csontárat, edényt és két lókoponyát, valamint végtag-csontokat tártunk fel. Egy szintén bolygatott női sírből aranyozott bronz, préselt ruhadíszek, fülbevalók, gyöngyök és állatcsontok kerültek elő. Egy bolygatatlan női sír leletei között pedig 48 darab kerek, illetve szíjvég alakú aranyozott ezüstveret, gyöngyök és fülbevalók találhatóak.

A lelőhelynek csak töredékét tudtuk feltárni. Mind a telepek, mind a kora avar temető folytatódik, elsősorban ÉNy-i irányban.

Munkatársak: Gyucha Attila, Liska András, Rózsa Zoltán régész, Havassy Péter muzeológus, Kékegyi Dorottya, Demcsák Ildikó, Kolárovszky Mihályné, Zahoráné Sajti Erzsébet technikus. A restaurálást Gábor Gabriella, Petrovszki Zoltán és Dimény Józsefné végzi.

MEDGYESI PÁL

27. Békéscsaba, 308. számú lelőhely

(Békés megye) Szk?, Sza

A Békéscsaba 308. számú lelőhely a Veszély-kanyartól a Gerlára vezető út elágazásánál helyezkedik el, egy alacsonyabb földháton. Az új műút nyomvonala a gerlai út bekötéséhez csatlakozó szakaszon halad át a lelőhely területén.

2002. május 23. és június 13. között végeztünk megelőző feltárást, amely során egy őskori, feltehetően vaskori és egy szarmata kori településrészletet találtunk. Összesen 20 objektumot tártunk fel, amelyek nagyobb része szarmata korinak bizonyult. Az előkerült leletanyag túlnyomó része is ehhez a korszakhoz köthető.

Kisebbszámú vaskori, talán szkíta kori objektumokat is találtunk, amelyek korhatározását az igen csekély számú leletanyag is nehezítette. A vaskori településhez 3 objektum köthető (2 gödör és 1 árok), szarmata kori településjelenségként összesen 12 objektum (10 gödör, 1 árok és 1 kút) értékelhető. Öt objektum keletkezése régészeti leletanyag híján nem volt lehetséges. A vaskori objektumok közül az egyik kisméretű gödörben paticcsal és edénytöredékekkel kirakott rétegben egy állatkoponyát találtunk. A szarmata kori gödrök nagyobb részt agyagnyerő gödrökként funkcionálhattak, ezt igazolja jellegzetes, az agyagos rétegbe alámélyedő kialakításuk is. Az egyetlen kút használatának értékelése kétséges, mert a feltörő talajvíz miatt nem sikerült teljesen az aljáig kibontani. A magasan jelentkező talajvíz egyébként a feltárás során általános problémát jelentett, több objektumot a talajvíz miatt nem tudtunk teljes mélységben kibontani és dokumentálni. A lelőhelyen feltárt árkokat inkább vízvezető alkalmatosságokként értékelhetjük, mint határoló funkciójuk lett volna, bár a feltárt településrészlet kis mérete igazából nem enged meg ilyen következtetéseket.

Az őskori leletanyag néhány kézzel formált, jellegetlen edénytöredékből áll. A szarmata korinak meghatározható leletanyag nagyobb része korongolt kerámia, szürke és vörös színű edények töredéke. Említést érdemel néhány korongolt, duzzadt peremű, nagyobb méretű hombár töredéke, amelyek közül néhány példány árkokolt díszítésű volt, duzzadt peremű tálak töredékei, valamint egy függőleges falú tál töredéke. Szintén jellegzetesek a kézikorongon formált, csillámos soványítású fazekak töredékei. A kerámiaanyag elsődleges, restaurálás előtti értékelése alapján a szarmata kori településrészletet 3–4. századnak határozhatjuk meg. A feltárt terület kicsi mérete miatt az objektumok elhelyezkedése alapján településszerkezeti megállapításokat nem tehetünk.

LISKA ANDRÁS

28. Biatorbágy, Káposztás-dűlő

(MRT 13/1 k. 34/9 lh.)

(Pest megye) U, LT, Ró, Á

Lakossági bejelentésnek köszönhető, hogy részlegesen sikerült feltárnunk Torbágy 9. lelőhelyét a Káposztás-dűlő területén. A majdnem egy hektáros megkutatott terület domb felőli részén sikerült behatárolnunk a lelőhely egyik végét, míg a Füzes-patak melletti terület-részen erre nem volt módunk, mert egy korábbi humuszolás már eltüntette a régészeti objektumokat, illetve a patak fölötti közvetlen sávban az építkezők csak ráhordást végeztek. A lelőhely folytatása várható Páty irányába és egy kis szakaszon Torbágy felé.

Az egyhónapos megelőző feltárás során 140 objektumot tártunk fel. Ezek 80%-a hulladék-, anyagkitermelő-, tárológödör volt. A domboldal alján – az erősen elpusztult területen – elsősorban neolitikus és kelta, fel-